

Zprávy a recenze

Konference o komunistické výchově

Ve dnech 23.—25. listopadu 1977 proběhla na filozofické fakultě UJEP při příležitosti oslav 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce konference s mezinárodní účastí o složkách komunistické výchovy. Konferenci uspořádala katedra pedagogiky FF UJEP ve spolupráci s Československou pedagogickou společností při ČSAV — odbočkou v Brně a se Socialistickou akademií ČSR v Brně.

V zahajovací den konference přednesl hlavní, úvodní referát profesor Vladimír Jůva, vedoucí katedry pedagogiky FF UJEP. Zabýval se složkami komunistické výchovy, dokumentoval na historii pedagogického myšlení jejich vytvoření, podrobně je charakterizoval a konkretizoval jejich obsah. Poukázal na snahy některých současných pedagogů (Váňa, Pařízek) dosavadní systém pěti základních složek výchovy (rozumové, mravní, estetické, pracovní a tělesné) zpřesňovat a rozšiřovat použitím jiných dělících kritérií. Na přednesený koncepční referát pak navazovala v průběhu celého dalšího jednání konference jednotlivá vystoupení.

Pokud jde o počet příspěvků týkajících se jednotlivých složek výchovy, lze konstatovat, že nejvíce přednesených příspěvků se zaměřilo na problematiku mravní výchovy. V příspěvcích se poukazovalo zejména na vytváření pozitivních etických postojů u mládeže a na obtíže, se kterými se pedagog v této oblasti setkává. V tomto tónu znělo vystoupení doc. P r a d k y, P F UJEP, doc. D u c h á č k o v é, P F Hr. Králové, dr. Š p i č á k a, P F Olomouc a dalších účastníků. K problematice mravní výchovy se rovněž vyjádřil host konference, profesor L. H a r t u n g z NDR, který se ve svém příspěvku soustředil hlavně na výzkumné metody v mravní výchově a jejich použití v mimoškolní výchově dětí.

Rada diskutujících se také vyslovila k problematice estetické výchovy. Účastníci konference promlouvali o estetické výchově u dospívající mládeže a u dospělých, o jejím postavení v celém systému komunistické výchovy a zdůrazňovali její narůstající význam v souvislosti s vědeckotechnickou revolucí. Příspěvky tohoto charakteru přednesla dr. S c h n e i d e r o v á, P F Praha, doc. B e d n á ř o v á, P F Praha, dr. H r a d e c n á, Pedagogický ústav JAK a jiní. O pojetí estetické výchovy a jejím systému v Bulharsku pak promluvil další host konference, doc. S t o j a n o v, z univerzity v Sofii.

Nemálo vystoupení se zaměřilo také na rozumovou výchovu. Zajímavé poznatky předložila konferenci z této oblasti doc. M o n a t o v á z FF UJEP. Svými poznatky dokumentovala důležitost rozumové výchovy na mateřské škole a nutnost jejího systematického rozvíjení na dalších školských stupních. Neméně důležitá byla pak vystoupení dr. F r a n c l o v é z Pedagogického ústavu J. A. K o m e n s k é h o a dr. J a r o š e z pedagogické fakulty UK z Prahy, která se vztahovala k vytváření vědeckého světového názoru.

K problematice pracovní výchovy soustředil pozornost diskusní příspěvek doc. M o j ž í š k a. Promluvil o významu této složky v současné době a v souvislosti s tím podtrhl důležitost profesionální orientace mládeže a význam komplexního přístupu v tomto směru ke každému jednotlivci.

Všestranné pojetí komunistické výchovy samozřejmě předpokládá také rozvoj tělesný. K této složce výchovy se však žádný z účastníků konference, kromě úvodního referátu, nevyjádřil. To bude úkol, který v příštích jednáních nemůže být opomenut.

I když uvedená konference byla první tohoto druhu na FF UJEP, podařilo se při jednání vytvořit příznivou pracovní atmosféru, která přispěla k navázání hlubších kontaktů s pedagogickými pracovišti v českých zemích i s pracovišti kateder pedagogiky z družebních univerzit. Přinesla společné přání a rozhodnutí tento důležitý společenský jev dále zkoumat, aby se tak napomohlo v praxi realizaci všestranné komunistické výchovy.

Naše zkušenost se studentskou vědeckou a odbornou činností

Každoročně probíhá na naší fakultě soutěž ve studentské vědecké a odborné činnosti, organizovaná z iniciativy fakulturního výboru SSM za účinné pomoci stranické organizace i ostatních společenských složek.

Také katedra pedagogiky chápe SVOČ jako nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu, která rozvíjí u posluchačů schopnost samostatné tvůrčí práce, vede k prohlubování jejich zájmu o obor a podílí se i na formování morálně politického profilu.

SVOČ je soustředěna, stejně jako na jiných katedrách, do studentského vědeckého kroužku, jenž se osvědčil jako velmi vhodná forma pro získávání speciálnějších vědomostí, dovedností, návyků i jako vhodný prostředek výchovy studentů k vědecké práci. Přitom si je třeba uvědomit, že výchova k vědecké práci nemůže být jen záležitostí studentského vědeckého kroužku. Ve všech disciplínách studovaného oboru by měl být posluchač veden ke schopnosti vědeckého myšlení, čímž by se připravoval na další dlouhodobé sebevzdělávání po absolvování vysoké školy.

Pozornost při výběru okruhů a témat soutěžních prací pro studentský vědecký kroužek je zaměřena na aktuálnost, úzkou návaznost na státní, resortní a fakulturní plány katedry a na konkrétní požadavky praxe. V této souvislosti zůstává trvalým úkolem snaha o skloubení osobní motivace posluchače ke zvolenému tématu s celospolečenskými zájmy.

Od školního roku 1974/75 probíhá SVOČ na katedře pedagogiky v samostatné sekci. Z celkového počtu 6 prací vyšly v tomto roce z fakulturního kola vítězně následující soutěžní práce:

- I. místo s. Magda Černá: „Připravenost ke školní docházce“.
- II. místo s. Miroslava Marková: „Specifičnost výchovného působení na slabozrakého žáka“.
- III. místo s. Marie Jůvová: „Všestranný rozvoj osobnosti dítěte v podmínkách dětských letních táborů“.

Zvláště úspěšný byl následující ročník SVOČ v pedagogické sekci. Ve fakulturním kole odeznelo 9 referátů ze soutěžních prací, z nichž porota nejvýše ohodnotila práce s tématy:

- I. místo s. Miloslav Jůzl: „Problematika estetické výchovy mravně defektních“.
- II. místo s. Lenka Skácelová: „Zkouška jako jedna z metod kontroly vysokoškolského studia“.
- III. místo s. Dana Krejčířová: „Význam vysokoškolské zkoušky pro formování socialistického člověka“.

Kromě hlavních cen se porota v tomto roce rozhodla udělit 3 čestná uznání pracím s. Radky Bardunkové: „Uplatnění vysokoškolského studia při vedení PO SSM“, s. Josefa Malacha: „Modernizace pedagogického procesu na vysoké škole“ a práci s. Bronislavy Podedworné: „Tělesná výchova na vysoké škole a její výchovné působení“.

Z hlediska účasti vítězných prací z fakulturních kol v kolech celostátních můžeme oba uvedené ročníky SVOČ hodnotit velmi pozitivně. Ve školním roce 1974/75 získala práce s. M. Černé v celostátním kole v Prešově 3. místo, o rok později se umístila s. D. Krejčířová a s. L. Stará v bratislavském celostátním kole na velmi pěkném 2. místě a v témže roce obsadila práce s. M. Jůzla 4. místo v celostátním kole v Praze.